

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob posebnih ob 3. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, ozartnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira.

Naročnina za nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: cele leto 2 50, pol leta 1 50

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo le rokopol se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Peštne-krajevni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Pomiloščetje.

DUNAJ 17. Jutrnja „Wiener Zeitung“ objavi cesarjevo lastnorčno pismo na pravosodnega ministra Kleina, s katerim cesar pomiloščeje vse osebe, ki so bile do dneva razglasitve te odredbe obsojene radi razžaljenja velečastnosti oziroma razžaljenja kake osebe cesarske hiše, oziroma radi obeh teh zločinov, v kolikor ni kazni še izvršene. — Nadalje so pomiloščene vse osebe, ki so bile do dneva razglasitve te odredbe od kakega kazenskega sodišča obsojene v zapor, ne več nego dva tedna ali v denarno globo ne več nego 150 kron, ako niso bile prej že kaznovane, in sicer v kolikor niso te kazni še izvršene. Ako je bila poleg kazni na svobodi izrečena tudi denarna kazen in ako kazen na svobodi in nadomestna denarna kazen ne znašata skupaj več nego dva tedna.

Vsem osebam, ki so bile pravomočno obsojene v kazen na svobodi na ne več nego tri mesece oziroma na denarno kazen, ako niso bile že prej kaznovane, so izpregledane posledice kazni, ki nastopajo vsled zakonitih predpisov, kakor so n. pr. izguba aktivne in pasivne volilne pravice v javna zastopstva.

Konečno je 562 osebam odpuščen ostanek kazni, 190 osebam pa kazen na svobodi in denarna kazen.

To pomiloščetje se izvrši dne 18. avgusta 1908.

DUNAJ 17. Cesar je podelil višemu komorniku knezu Montenuovo veliki križ Štefanovega reda.

Jubilejni križec.

DUNAJ 17. Jutrnja „Wiener Zeitung“ objavi lastnorčno pismo cesarjevo na ministrskega predsednika barona Becka, s katerim ustanovlja cesar povodom svoje 60letnice jubilejni križec, ki se bo podeljeval civilnim državnim uslužbencem in osebam, ki delujejo v enakih službah.

Jubilejni denar.

DUNAJ 17. „Wiener Zeitung“ je objavila: Povodom vladnega jubileja pridejo v promet razni jubilejni denarja po 20, 10 in 5 kron, ki se že nahaja v prometu, tudi zlati po 100 kron.

Odlikovanja v vojski.

DUNAJ 17. Vojaški naredbeni list je priobčil cesarjevo lastnorčno pismo, s katerim sta nadvojvode Fran Ferdinand in Evgen dobila briljante k vojaškemu zaslugemu križu. Nadvojvoda Leopoldo Salvatoriju in Francu Salvatoriju se izreka cesarska zadovoljnost. Nadalje je cesar podelil generalu kavalarije grofu Paaru in admiralu grofu Montecuccoli, veliki križ Leopoldovega reda ter je imenoval polkovnika nadvojvoda Petra Ferdinanda imeteljem 66. pešpolka.

Nadlje je naredbeni list objavil izredno veliko število podelitev raznih redov in častnih znakov, med temi so general kavalarije Gondernek, grof Auersperg, FML Koller, Steinsberg in Mörk, gen. inspektor kavalarije Brudermann, načelnik generalnega staba Conrad so dobili red železne krone I. razreda; veliki križ Fran Josipovega reda so dobili trije FZM in šest FML, komanderski križ Leopoldovega reda šest FML, red železne krone II. razreda pet FML, konturni križ Fran Josipovega reda s zvezdo FML Ceipek in sekcijski načelnik Okrugič; zvezdo k konturnemu križu Fran Josipovega reda generalni inženir topništva Hes; viteški križec Leopoldovega reda je dobilo 16 FML, trije generalni majorji in dva generalna avditorja. Nadalje je bilo po-

deljenih 67 železnih kron III. razreda, pet častniških križcev Fran Josipovega reda, 85 viteških križcev Fran Josipovega reda častnikom in vojaškim uradnikom vseh stopinj različnega orožja. Razun tega je bilo okoli 300 častnikom vseh stopinj in različnega orožja ter vojaškim uradnikom izrečeno najvišje zadovoljstvo.

Žrebanje.

DUNAJ 17. (Srečke Bodenkredita I. emisije.) Glavni dobiček 90.000 je zadel ser. 2965 št. 21; 4000 K ser. 3922 št. 2; pe 2000 K št. zadel ser. 940 št. 48 in ser. 2883 št. 100.

Potres.

REGGIO DI CALABRIA 17. Ob 8 uri 10 minut predpoludne je bilo čuti tukaj dva lahka potresna sunka. Pred drugim sunkom je bilo čuti podzemsko bobnenje.

IZ TURČIJE.

CARIGRAD 17. List „Ikdam“ poroča, da je ljubljec sultanov sin princ Burhan Edin prevzel predsedstvo novega pomorskega kluba. Sultan je odpustil 46 adjutantov. Izdan je irade, da je Turhan paša imenovan poslanikom v Petrogradu.

CARIGRAD 17. Veliki vezir je sedaj večkrat na avdijenci pri sultanu, kar ni bilo prej v navadi. Prej je veliki vezir občeval s sultanom večinoma potom njegovih tajnikov.

CARIGRAD 17. Vsi turški listi obžalujejo smrt vojnega ministra maršala Redšib paše kakor narodno izgubo. Veliki vezir in šejk-al-islam sta poslala rodbini sožalje. Redšib pašo pokopljejo v mavzoleju sultana Mahmuda. Listi poročajo, da izroče časno vodstvo vojnega ministerstva divizijskemu generalu Nizzani paši.

CARIGRAD 17. Minister za unanje stvari Tefik paša je že trikrat podal demisijo, ki pa ni bila vsprejeta. Tefik paša poda radi novih napadov zopet ostavko.

CARIGRAD 17. Listi poročajo, da je bivši vrhni poveljnik topništva Zekki paša puščen na svobodo.

CARIGRAD 17. Turški listi tolmačijo vladni program večinoma ugodno, le glasilo Mladoturkov „Tanin“ je napravil neke opazke.

Iz Maroka.

PARIZ 17. „Agence Havas“ poroča iz Marakaša: Mtugi je dne 11. t. m. s pomočjo mehale iz Safije in Mogadorja popolnoma porazil Hafidovo mehale, po preganjal deset kilometrov daleč ter je uplenil šotore, topove, konje, orožje in strelivo. Hafidisti so pustili na bojišču 300 mrtvih in 500 ranjencev.

PARIZ 17. „Matin“ poroča iz Casa blanke, da se je sultan Abdul Aziz dne 14. t. m. nahajal tri ure oddaljen od Marakeša. Bližnji rodovi so mu poslali svoje Kaide in znatno število čet. El Tugi je že prispel v Marakeš, da mu pripravi slovesen vsprejem. Pristaši Mulej Hatida, ki jih je El Tugi porazil, so imeli 300 mrtvih, 400 ranjencev in 50 jetnikov.

Kongres nemških katolikov.

DUSSELDORF 17. Današnje prvo splošno zbravanje katolikov Nemčije je bilo odvijeno v mestni koncertni dvorani. Predsednikom je bil izvoljen državni poslanec grof Praszme, Cesarju in papežu so bile odposlane udanostne brzojavke.

Stoletnica Marijinih lazi.

MARIJINE LAZI 17. Včeraj se je slovesno praznovalo 100 letnico Marijinih lazi.

Köpniški stotnik pomiloščen.

BEROLIN 17. Čevljar Viljem Voigt, takozvani köpniški stotnik je pomiloščen. Včeraj je zapustil Tegelsko kaznilnico. Obso-

jen je bil na 4letno ječo, a prestal je kazni 20 mesecev.

Nezgodbe ameriške vojne ladije.

VIKTORIJA (Brit. Kolumbija) 17. Ameriškega križarja „Colorado“, ki je pri otoku Whidbey zadel na sipino, so zopet osvobodili. Križar je nepoškodovan.

Nov angleški poslanik na Dunaju.

LONDON 17. „Reuterjev biro“ je zvedel, da je poslanikom na Dunaju določen sir Cartwright, doslej odposlanec v Monakovem. Sir William Goschen je imenovan poslanikom na Dunaju.

Novi perzijski parlament.

TEHERAN 17. Šah je odredil, da se sestavi posebn komisija, ki naj izdela volilni zakon za novi parlament, ki jima obstojati iz zbornice in senata.

Ameriška eskadra obišče evropska pristanišča.

RIM 17. „Agenzia Stefani“ poroča iz Washingtona: Nekoliko ladij ameriške pučifške eskadre obišče na svojem povratku v Združeno države pristanišča Genova in Napolj in po možnosti tudi Livorno in Palermo.

Vihar, toča.

DEVA 17. V županiji Hunyadski je včeraj razsajal silen vihar. V občini Kostat je padla toča debela, kakor človeški pest, tako da sta bila ubita dva pastirja in šest volov. Reka Strigui je silno narasla in odnesla obrambni jez. Vihar je napravil po vinogradih in sadnikih veliko škodo.

TEMEŠVAR 17. Včeraj je v nekaterih občinah hudo pobila toča. Okoli 560 oralov vinogradov je uničenih. — Več oseb je bilo ranjenih. Toča je ubila tudi mnogo drobnice. Škodo, ki jo je toča napravila v vinogradih, na sadnem drevju in na koruzi, cenijo na milijon kron.

Dunaj 17. Grški princ Nikolaj in princesinja Helena sta danes zjutraj prispela semkaj.

Dunaj 17. Danes dopoldne so se povrnili semkaj ministri Aehrenthal, baron Bienerk, dr. Derschatta, Ebenhoch, Gessmann Abrahamowicz in Georgi.

Bel 17. Kapitan telesne garde grof Beck je danes odpotoval na Dunaj.

Toulon 17. Danes se je ob veliki vdeležbi prebivalstva vršil pogreb vojakov, ki so postali žrtev eksplozije na vojni ladji „Couronne“. Ker se duhovščini ni dovolilo, da bi spremljala sprevoda do kolodvora, zato ni hotel blagosloviti krst po cerkvenem pogrebem obredu. Minister mornarice Tkomson je imela govor, v katerem se je v toplih besedah spominjal žrtev.

Pisma iz Prage.

V. Vedno se mi zdi, da kulture, kakor vseobčega in širokega pojava mase, se v ljudstvu ni bilo in ni. V deželah po svoji kulturi najbolj slovečih, se srečavate s kulturnimi osebnostmi, največ z oddejenimi skupinami oseb, ali kulturnih narodov ni, kulturnih, širokih družabnih vrst nikjer ne najдете. Najnižji, najkrajši, najpogostejši kulturni cilji, najdejo v vseh „kulturnih“ zemljah značno večino simpatizirajočih. In Nemci niso izzeti. Oni so sicer imeli modrega Goetheja, blagorodnega Schillerja in filozofa Kanta, Fichta, Hegela, ali to so osamelost tvorjajoči velikani. Šroke, milijonove vrste naroda, ne glede na njih naobrazbo in staro vseučiliško vedo, zamorejo biti, kakor so tudi — barbari, ljudožrci. Ljudožrci v pravem

videli več; a neki policist je izpovedal, da je ob trideset na enajst videl razsvetljena salonska okna vile in takoj nato kneginjo Saroni, ki da je zadržila zagobjala.

Naslednje jutro se je mladi par odpeljal na postajo, sedel v rezerviran kupé in došel v London. Tam sta odpotovala — po svojem načrtu še isti večer v Liverpool, se vkrcala na parobrod in dospela na terek naslednjega tedna v New-York. Tako so se vrstili dogodki, a vmes se je dogodilo nekaj strašnega.

Kajti ravnoisti četrtak, ko je novoporočeni par plul v čolnu dol po reki, je kruta smrt pokončala mlado človeško življenje, in sicer čisto blizu kraja, mimo katerega se je moral pripeljati čoln. Da li je to smrt povzročil samomor in da li sta bila knez in kneginja takrat priča tega dogodka, to so bila vprašanja, ki so v tistem času zanimala marsikoga in o katerih se je govorilo še dolgo potem po londonskih salonih.

V. Ako se prav spominjam, je bilo naslednjega jutra, da sem, prebiraje svoj časopis, naletel na sledečo beležko: „Zopet žen-

pomeni besede, ali ne telesni ljudožrci ampak duševni.

Razmerje Nemcev k Slovanom je bilo vedno ljudožrsko. Oni ne pripoznavajo samostalne slovanske kulture in razvoja. Slovani so nesposobni k samostalni politični eksistenci — opravičujejo se ljudožrski Nemci. Slovani so nižja rasa filozofije, Nemci. Odločeni so k temu da bodo mrtva, dobra za pogonjitev višje kulture nemškega naroda — pravijo, pišejo in predavajo v svojih lekcijah nemški učenjaki. Slovane je treba pomemčiti, pogeramanizovati — si stavijo za svoj visoki kulturni cilj tudi nemški državniki in vsi Nemci, Vsenemci, katerih patriotizem je zrastle, bolje rečeno padel do ljudožrstva. Nemeč je jak po poznavanju stvari, brzini v razumevanju, razvitem po čohi, po spopolnjeni tehniki, in tako tudi Čehi korakajo po iste cesti in se bojujejo z ravnoistim kopjem: šolami, eksatno znanostjo, dovršeno tehniko. In tako kjer je možno vstanoviti ljudske šole, Čehi jih vstanavljajo in to mnogo, kjer pa so v manjšini, kjer Nemci ne dajo niti vinarja za češko šolo, tam ustanavljajo matične šole. Za šolsko matico zbirajo povod. Povod vidite pušice za zbiranje denarja. Zbira se po krajcarjih, ali milijoni njih činijo tisoče forintov. Na praški razstavi, v levem krilu industrijske palače stoji velika, steklena škrinja (Narodne jednote Pošumavske). V njo meče običnostvo krajcarje, ki se potem skladajo na stebre. Je to takomenovana milijonska zbirka krajcarjev. Ko bo polna bo v njej 1 milijon krajcarjev ali 20.000 kron. 1 milijon krajcarjev bo tehtalo 33 metričnih stotov. Dolej se je v tej krajcarski zbirki na razstavi nabralo že 13.000 kron in je več ko upravičena nada, da se ostalih sedem tisoč še nabere do konca razstave. Ta škrinja kakor da bi predstavljala nekakšno apoteozo češke požrtvovalnosti za šolsko matico. Občudujejo jo tujci iz vsih krajev. Bil sem na razstavi v nedeljo ko je z Dunaja in raznih krajev Češke prispela v Prago masa ljudstva. Razstava je imela ta dan preko 60.000 obiskovalcev. Okolo škrinje so se privali seljaki in delavci. Njih žuljave roke so spuščale v škrinjo svoj obulus. Pogled za bogove! in k solzam genjiv! Dolgo sem pri njih stal — odšel sem in se znova vrnil, ljudstvo se je tlačilo okolo škrinje kakor poprej. In tako zbirajo Čehi za matico, v zborovanjih vsih vrst, v kavarnah in gostinah. Zbirali so tudi pri „Fleku“ ko sem bil tam. Ni bilo nikogar, ki bi ne dal. Dajali so drobiž ali z radostjo. Ko sem se zanimal za to, koliko se zbere, takoj so mi predložili tiskan izkaz. In strme sem doznal, da je bilo v šali, pri časi črnega piva samo v gostilni pri „Fleku“ lanskega leta (1907) zbrano za šolsko matico — 9720 kron in da je samo v gostilni pri „Fleku“ od l. 1880 do konca l. 1907 bilo nabranih 100.144 kron! In to je zbrala edina Flekova družba! Potem ni čuda da vzdržuje Šolska Matica poleg ljudskih šol tudi svoje gimnazije in realko. Izkaz končuje s pozdravom „Na zdar!“ Da, pri takšnem razmerju naroda k izobrazbi ljudstva, k nje svobodnemu razvoju, kjer celo večerni posestnik gostilne misli na šolo in zanjo skrbi, takšen narod, brez dvoma, bo zdrav, jak in mogočen in takšen narod čaka blagobit in slava.

Parlamentarna komisija češkega kluba.

Parlamentarna komisija češkega kluba je imela včeraj pod predsedstvom poslanca Udržala seje, v kateri je razpravljala o raz-

PODLISTEK

8

Pridigarjeva hči.

Kriminalna povest.

Spisal JULIAN HAWTHORNE.

Čudil sem se pozneje večkrat, kaj je napetilo Saronija k temu izletu v Richmond. Brezdvomno je hotel videti še enkrat Albertino; a iz katerega vzroka si je izbral ravno svoj poročni dan, da se poslovijo od nje in povrh še s svojo mlado, baš poročeno ženo kakor pričo tega prizora? Ali je hotel doseči nekako spravo med ženskama? To je bilo pač neverjetno...

Jaz morem do današnje ure zgolj domnevati, kaj se je moralo goditi tistega četrtka zvečer v Saronijevi duši, ko je s svojo mlado ženo sedel v čoln in zaveslal dol po reki. Samo o eni točki sem prepričan, namreč da nedolžno srcece kneginje Saroni naj-

skana na skrivnosten način izgignila! Mlada dama, Albertina Moore po imenu, je bila v četrtak zvečer približno med sedmo in deveto uro zapustila svoj dom v bližini Islewortha ob Temzi. Sledil je popis njene osebe. K sklepu je list pršil, da, kder bi kaj vedel o mladi dami, naj bi blagovoli sporočiti njenemu očetu, prečastitemu Jamesu Moore, pod označenim naslovom.

Seveda sem se na to ime takoj spomnil in imel sem občutek, kakor da sem po nedolžnem zapleten v neprijetno skrivnost. Moja prva misel je bila, da nikomur ničesar ne razodenem; a po kratkem premišljevanju sem prišel do spoznanja, da v tako važnem slučaju nisem imel pravice, ozirati se zgolj na svoj interes, na lastno komoditeto.

Takrat se nisem vedel, da je bila gospodična Moore mrtva; le kje je mogla biti? Gotovo je bilo, da, ako izpovem, kar sem vedel, zaplitem Saronija v to afero.

Potem ko sem bil ves dan predaval stvar na vse strani in jo dobro prevdral, sem se nspotil slednjic, v torek zjutraj, v Isleworth k prečastitemu Jamesu Moore.

(Dalje.)

nih aktualnih političnih vprašanjih in o stališču čeških poslancev napram vladi. Danes popoludne imajo češki poslanci konferenco na Dunaju, na katero sta povabljena tudi oba češka ministra dr. Fiedler in Prašek.

Rusija.

Finski deželni zbor.

Iz Helsingsforske poročajo, da je odbor deželnega zbora z 12 proti 9 glasom odklonil predlog, da bi se carju odposlalo udarnostno pismo. Svedski in Starofinski so iz državno-pravnih-političnih vzrokov glasovali za predlog, ki je bil pa s pomočjo socialnih demokratov odklonjen. Finski listi označujejo ta sklep kakor politično kratkovidnost in kakor „predigro“ ruskega gospodstva v Finski.

Črtice z nedeljskega dne.

Milan polni jedno najsijajnejih strani zgodovine tretje Italije. Gli eroi delle cinque giornate (junaki pet dni) in ona junaška četica Garibaldijeva — i mille —, ki je v slavni bitki pripravila svobodo in jedinstvo Italije, danes more služiti nam Slovencev samo kakor uzor, kako se treba boriti za domovino. Zato bi mi, ako bi živeli v drugih razmerah in med ljudmi, ki bi iskreno priznavali, da je Italija že ustvarjena — che l'Italia è già fatta — tudi iskreno pozdravili meščane iz Milana kakor dobrodošle goste v naši domovini.

Ali v nedeljo je tržaška irredenta hotela v svoje svrhe neuzaten izlet milanskih in lombardskih delavcev, katerih odhod iz Milana tamošnje novice niso niti registrirale? hotela je ta irredenta, da v italijanskem svetu oživi spomin na eroi delle cinque giornate, na Garibaldijeva i mille ter da v tem mestu priredi „spontanno“ manifestacijo o „nerešenih“ za jedinstvo majke Italije. Milanski gostje so bili irredenti deveta brga. Ali o tem niže. Njej je bilo glavno to, da markira svoje aspiracije z poznano Mamelijevim himno, z ono „si apron le tombe“, „va fuori o straniero“, „patria si bella e perduta“ itd. itd., ali kakor iz zemlje so vstajali v nedeljo na vsakem trgu, na vsaki ulici neki ljudje, plamenih oči, namršeni čel, stisnjeni pesti... In ona irredenta, ki je hotela predvčeršnjim zavzeti pozicijo ofensive, tron gospodarja, videla se je primorano, da obupno peva ono staro pesem obupancev: nella patria de Rossetti non si parla che italian.

Čemu ste, o neodrešeni — otroci noreli v nedeljo pred magistratom, ko je vaša glasba neprestano svirala: lasse pur che i canti e subi? Mari je to vaša himna, s katero pozdravljate milanske goste?! Saj vi ste gospodarji Trsta, jedini cittadini; vi ste živ deli della patria comune, kakor je rekel vaš rimski pokoljenec... Cosulich: In potem: kako to, da se tešte, ko bi morali pevati pesmi zmagovalke?! Ali je pa res v Trstu nekaj ljudi, ki vam žvižgajo in ki ne govore vaš jezik, pak se vi morate braniti pred njimi tudi tedaj, ko slavite vi apoteozo svojega irredentizma?!

Tu smo mi, tu smo, o vi neodrešeni — otroci! In ravno zato, ako smo vam mi zadnje čase — nas jednajsetim vam — smeli reči v obraz, da je odzvonilo vaši tiraniji, fikciji vašega gospodstva v teh deželah, vam moremo danes mirne duše reči in vam pisati

† Irredenta!!!

Ali vedite še nekaj! Nam še ni dovolj. Ne, mi nismo zadovoljni samo s tem, da smo razbili suženjske verige, ki so do danes stiskale naše roke; nam ni dovolj, da smo svojemu jeziku in svoji pesmi [definitivno pridobili pravo domaćinstva na tržaških ulicah. Ne. Mi smo se teh poprijeli, ali naš cilj je še daleč. A ko Slovan gre proti svojemu cilju, hodi postopno, sigurno kakor usoda. In mi pridemo do svojega cilja. Vam pak, ki sečete v svojih vrstah Mrache, Cosuliche, Zerqueniche itd. ne treba tolmачiti, kje je cilj našega naroda in s katerimi sredstvi vodimo borbo, da dospemo do njega.

Čitajte le nadalje „Piccolo“, „Independent“ in ostale — zgodovinarje naše slave. Bodite le noji in recite, da ste junaki. Vsprejemajte slovenske pesti in govorite le, da ste jih samo delili, kričite le na vse štiri vetre, da je Trst skalnata trdnjava italijanstva... nas ne motijo ne vaše laži, ne vaša žaljenja. Mi imamo pred seboj jedno pot in le po tej hočemo hoditi. E ridera meglio, chi riderà l'ultimo!

Rdeči rep irredente.

Irredenta ipak slavi jeden vspeh. Kri ni voda. Irredenta je dobila svoj rdeči — rep. Čudni časi so to! Manifestacija slovenska od 9. t. m. je povečala razdor v socialističnih vrstah, razdor, ki že davno gloje il gran partito. „Lavoratore“, ki žalostno propada, mora v svojih preostalih štirih kolonah braniti italijansko trikoloro in iskati zvezo, ki zopet uredi stare dobre odnose v italijanskem taboru. Irredenta je vprizorila jedno svojih bravur, a do dvatisoč socialistov z zastavo, fanfaro in svojimi poslanci na čelu gre na kolodvor, da bo dešno krilo irredenti. Bilo je zanimivo gledati. Tu rdeča barva, na dešno zeleno. Obe je spajala belina ne-

Drobne politične vesti.

Nomestnik Nardelli. Kakor javljajo iz Zadra, je vest, da se dalmatinski namestnik Nardelli po svojem lečenju ne povrne več na svoje mesto, neresnična.

Bolgarsko-turško pobratimstvo. Iz Sofije poročajo: Bolgarski častniki v Kustendjulu so obiskali častnike turške posadke v Kumanovu. Med častniki je prišlo do vrlo prisrčnih izrazov pobratimstva. Bolgarski častniki so nazdravili novi ustavi in sultanu, ki je dal ustavo.

Iz Bolgarije. V bolgarskih političnih krogih je vzbudilo senzacijo, da je knez Ferdinand v novem času ponovno pozval v Sofijo divizijske poveljnike bolgarske armade ter se z njimi posvetoval o najnih vojaških stvareh.

dolžnosti. Popolna Pittonijeva trikolora! A v vzdubu je orila marsiljeza, ki je morala spopolniti akord, ko se je italijanstvo Trsta imelo rehabilitirati pred Milanezi.

Od kolodvora do Velikega trga, po določenem kompromisu — je dobila irredenta krasni rdeči rep. Bilo je res ganljivo gledati, kako je socialistična fanfara svirala poznano arijo, a Milanezi so pevali... con Garibaldi noi vogliam marciar...

Na Velikem trgu pak, med tem, ko je množica pol ure pevala le protislovansko pesem „lasse pur che i canti e subi“, so socialisti pokorno, kakor pravi vojaki, napravili levo krilo irredenti, pevali in mahali z zastavo, ker to je, bil dan idealnega bratstva in miru: dan italijanstva Trsta. Ne vemo, kaj je mislil compagno Regent, ali videli smo ga nekoliko — neravnega. Sigurno je ta postena slovenska dušica govoril sam sebi: tako se slovenskim socialistom ne odpira pot nelle campagne. Ali... tako je ukazal compagno Pittoni, a pod njegovo komando morajo socialisti, italijanski in slovenski — še bolj, biti le rdeči rep irredente.

Irredentovsko gostoljubje.

Najprej se je govorilo, da pride 800 Milanezov, ali — kakor se je govorilo z naslodo — „i mille“. In tedaj je „Piccolo“ rekel, da so pripravljene hoteli, mehke postelje, banketi, seveda vse zastoj, ker Trst vsprejema per Bacco! svoje milanske goste.

Došli so. Izmučeni od dolgega pota in dežja, gladni in žejni. Došlo jih je samo 605 (tako so nam povedali sami Milanezi). Niso umeli, zakaj jih policija drži na kolodvoru eno celo uro (a bili so ospiti graditissimi, in nikakor ne deportati in Siberia); ko pa so na ulici čuli žvižganje in videli policijsko armado, ostali so kakor okameneli: mari Trst tako vsprejema svoje brate, i mille?! In potem obal do magistrata, Veliki trg, Corso in ostale ulice — kako je to izgledalo? Kje so zastave in tapeti, kje cvetje in oduševljenje Trsta? Mi smo korakali z Milanezi, ali o veliki animi italijanskega Trsta ni sledi. Ljubljana ali Zagreb drugače vsprejema svoje brate. Pa tudi mi Trstu govorimo drugače, ko sledimo glasu srca. Saj smo videli to predminolo nedeljo.

Ali sedaj prihaja najlepše. Na banketu v Ginnastichi jeli so in se divili govorancam — Cosulichu le nekateri izvoljenci. Ostali ospiti graditissimi so morali sami iskati gostilne, da se okrepcajo od dolgega pota. A na večer...? Jaj, jaj! Gostoljubna irredenta deportirala je jeden del dei mille v hotel — Gaspere Gozzi (Alloggio popolare, 20 stotink za posteljo); drugi pa so morali sami, po tistem dežju in burji iskati v tujem mestu prenočišča. In nekateri so trdo zapali v posteljah — hotela Balkan in pri nekaterih slovenskih družinah...

Dobro jutro — mili gosti! Che lingua parla? — Sloveno, carissimo!! — Ma come, non siamo a Trieste?... Si, ma in casa slava, vidiš eno svetnike nad posteljo, to so Cirilo e Metodij...

Mari ni to graciozno? Biti gost italijanske irredente, in zbuditi se v slovenski postelji in mesto himne Mamelija slišati eno „dobro jutro“!

Včeraj zjutraj pa so „gostje“ tavalili sami po Trstu brez vodnika, kakor običajni Nemci, ki prihajajo na naše Riviero.

Usmilili so se zato nekaterim našim akademikom, ki so se približali „gostom“ in stvili se jim na razpolago.

Milanezi so se čudom čudili! Lei è triestino? — Sissignore, ma di nazione slovena, croata... — Lei è Sloveno, o parla l'italiano ed è così cortese?

??? Moramo biti krajši. Nasi akademiki, ki so natančno razložili Milanezom vzroke naše borbe, raztolmčili so jim nedeljske demonstracije, povedali so jim o italijanski petardi in pokazali jim oni odurni pamflet „dei giovini di Trieste“, s katerimi so pripravili protislovanske demonstracije 9. t. m.; pokazali so jim številke „Independenta“ s člankoma „Buovi o pecore“ in „Deportati in Siberia“, in Milanezi, ki niso imeli pojma o Trstu, o vseh „italijanskih provincijah“ Avstrije, ki so se čudili, da Gorica ne spada pod Italijo, poslušali so osupnjeni in na koncu so fraternizirali z našimi študenti in gostili

jih s pivom. Evviva gli Sloveni, evviva i Croati!! tako so se Milanezi poslovili od naših, ki so šli med nje, da jim prikažejo pravo lice tukajšnje irredente.

Naj „Piccolo“ piše o italijanstvu Trsta in naj se slobodno znaša nad policijo; Milanezi so videli i poulične demonstracije i junaštvo golobrade irredente. Njihovo sodbo ne ublažijo niti vse laži in zavijanje irredentkega tiska.

Redarstvo.

I njim moramo posvetiti par vrstic, tembolj, ko italijansko novinstvo hoče izliti ves svoj srd radi poloma irredente na uboge redarje, ki so slednjič žrtve svoje pretežke službe. Ali vašina redarjev so Slovenci in zato se naglašajo razne številke redarjev, da bi jim škodili.

Mi v takem času ne vidimo v redarju ni Slovencega ni Italijana. Za nas je on samo človek in kakor pravi demokrati in človekoljubi moramo vzeti v obrambo one prave žrtve svojega poklica. Sami Milanezi so govorili, da bi Italija bila srečna, ako bi imela tako civilizirane redarje, kakor so v Trstu. V Italiji so redarji nižja „fezza“ in zato se šestokrat čita o pravih mesarskih klanjih, ki so na dnevnem redu pri italijanskih demonstracijah v kraljevstvu. Kakor nepristranski ljudje pa moramo priznati, da niti redar ne more biti kak svetnik po 24, 26 ali 48 in več ur službe, in pa še z junaki, ki so grobijani, ako jih je petdeset pred enim redarjem.

S tem ne jemljemo nikakor ne v obrambo vodstva policije. In tu bomo izpregovorili na račun maršalkatega gospoda kako precej grenko besedo. Zlasti hočemo poudariti nekega gospoda o dolžnostih in pravicah žurnalistov.

Finale.

Kaj nas uči veliki pogreb tržaške irredente?

V kratkem to: da bo od sedaj naprej tudi slavna irredentska mularija potrebovala dvojega in trojnega kordona c. kr. policije, ako se ji poljubi, da zagode keso „si apron le tombe“, ker naš narod se je konečno odločil, da klin izbija s klinom. Ulica bo de od sedaj tudi naša.

Mi seveda nočemo kakor pajaci stopiti na ulico, da se tukaj borimo za svoje narodne pravice in da tukaj zrušimo kamoro. Drugo torišče čaka v Trstu nas Slovence in ostale nam brate, zlasti Hrvate, kateri so v naši borbi jedna duša z nami. Ali na ulico hočemo iti vedno tedaj, ko bodo Italijani poskušali žaliti naš narod ali pa kričati o Trstu kakor izključno italijanskem mestu.

Mi se hočemo braniti pred napadi, a vse svoje narodne sile hočemo posvetiti i nadalje, vedno živahneje, vedno navdušeneje, velikemu delu, ki nas še čaka na socialnem, kulturnem, ekonomskem in političnem polju za dosego svojega narodnega ideala.

Najprej zastave Slave!

Dnevne vesti.

Včerajšnji odmev nedeljskih dogodkov. Odhod Milanezov. Včeraj je zasijal krasen dan, ali Trst je i včeraj imel svoje staro zaposleno lice. „Meščanstvo“ se ni niti približalo svojim „gostom“, in bo vsakakor zanimivo, ko bodo izletniki povedali v Milanu o svojih dogodkih v Trstu.

Na kolodvoru je bilo popoludne okolo 3 tisoč mladičev, šartorek in redarjev, da pozdravijo goste na odhodnici. Ko je odšel vlak, je ona kolona korakala mimo Narodnega doma. Ali ko so iz kavarne izstopili gostje — kakih 20 oseb — se je „la gagliarda gioventu triestina“ stisnila pred vojašnico in odšla brzim korakom naprej. Vpliv to onega mističnega strahu pred Narodnim domom.

Poslednji pozdrav „italijanskega“ Trsta sam je bil regnikolom v Barkovljah, ravnotako kakor prvi pozdrav. Ob progi je stalo več Barkovljanov s trobojnicami in zaorili so Živio-klici. Nekateri Milanezi so najprej mislili, da so to Italijani, ali zaslišavši „Živio“ so obstali. Nekdo je zakričal iz vlaka „Fuori i šcavi!“ Dotičnega Milaneza so pač irredentisti dobro dresirali.

Včerajšnje demonstracije. Okolo 10. ure so se sinoči vršile demonstracije okolo „Volto di Chiozza“. Bili so tam irredentovci v velikem številu in velik aparat policije. Prišlo je do malih spopadov. Nastopilo je tudi več Slovencev, ki so marširali pod oboki, pri čemur se je masa irredentovcev umaknila proti Aquedottu. Policija je dala zapreti kavarno in potisnila skupino Slovencev proti Narodnemu domu. Nekoliko ljudi je bilo aretiranih.

In sedaj pametna beseda! Umerno je, da velike demonstracije imajo za seboj vedno kake odmeve, kakor po veliki bitki sledijo še mali spopadi. Ali v interesu narodne stvari in našega ugleda smatramo za svojo dolžnost pozvati vse prave Slovence, naj se povrnejo k mirnemu življenju, ki zahteva težje delo, nego so demonstracije. Nedeljska demonstracija kakor spontanni izraz razžaljene slovenske duše je imela svoj velikanski pomen in uspeh je neizbrisen. Ali demonstracije radi demonstracij nimajo nikakega pomena, k večjemu ts, da škodujejo. Zato polagamo vsem ljudem dobre volje na srce, da naj nastopajo kadarkoli energično proti vsakemu žaljenju, ali ob enem naj se svoje strani vzdržujejo vsake nadaljne demonstracije. To bi le škodovalo inpozantnemu vtisu nedeljskega nastopa.

Laški časopisi o nedeljskih dogodkih. Ni veliko kaj reči. „Piccolo“, „Piccolo della sera“, „Gazzettino“, „Adriatico“ in „Independent“ so bili vsi skupaj zaplenjeni in se zato ne more o njih nič poročati. Moral pač je biti lud tabak. Le „Piccolo“ je riredil drugo izdajo. Kakor je iz iste razvideti, se je „Piccolo“ zopet enkrat izkazal mojstrom laži. On niti ne ve, da je bilo z lažkim spredom 400 redarjev: videl jih ni. Poveretto! „Slovenici“ so postali „manipolo“ in o batinah tudi nič ne ve. Na Slovence pa je kljub temu grozno jezen in jim naravnost pravi, da če so mislili v nedeljo dokazati, da živi v mestu slovenska manjšina, po tem da tega sploh ni bilo treba, ker to Italijani že itak vedo. Meno male!

Interesanten je „Lavoratore“. Nedeljski dogodki, kakor jih popisuje on, so se morda zgodili — na luno! le v Trstu ne. On sploh o slovenski manifestaciji, o redarjih, o irredentističnih demonstracijah nič ne ve. Misi si pač, da je najbolj pametno zanj molčati. Zato pa bomo mi z njim glasneje govorili.

Cesarjev rojstni dan. Danes proslavlja cesar Fran Josip svoj 78. rojstni dan, še vedno čil in krepak na duši in telesu, gotovo v takih letih in ob skrbeh vladanja nekaj izvanrednega.

Sinoči na predvečer cesarjevega dne je bil običajni vojaški in veteranski mirozov po mestu. Od nabrežja je silna avstrijska eskadra, ki je zasidrana v luki, nudila krasen pogled. Osem vojnih ladij je bilo čarobno razsvetljeno in reflektorji so metali žarke svetlobe na mesto. Tudi nekoliko parnikov je bilo razsvetljeno. — Slednjič so zažigali umetne ognje. Na nabrežju se je nabrala masa ljudi.

Prihod slovenskih pevcev v Prago. — Minoli petek zvečer je prispelo v Prago ljubljansko pevsko društvo „Slavec“ iz Ljubljane obstoječe iz 183 členov. Na kolodvoru so goste pozabili zastopniki praških pevskih društev. V imenu slovenskih pevcev se je zahvalil gosp. Ivan Dražil. Pevsko društvo Slavec je nato zapelo „Lepa naša domovina“. Ob prisrčnih ovacijah občinstva so se pevci potem podali v stanovanja njmu določena.

Josip Godina Vrdeški nam pripoveduje jako značilno sličico o trž. patricih, oziroma njih italijanstvu pred okoli 100 leti. Tržaški patriciji ali plemiči so imeli svojo cerkev sv. Petra na velikem trgu (porušena leta 1874). V tej cerkvi se je od nekdanj pridigalo — nemški! V drugih cerkvah po Trstu se je pridigalo — kakor poroča Godina na drugem mestu — slovensko, v tej, patricijem namenjeni pa — nemško! Oj, ti ubogo italijanstvo našega mesta! Miček!

Oddaja novih pisemskih znamk za c. kr. poštne urade v Turčiji in na Kreti pri razprodaji poštne vrednotnice na poštne uradu Dunaj II/L.

Od 15. julija 1906 v rabi se nahajajo nove pisemske znamke za c. kr. poštne urade v Turčiji in na Kreti se oddajajo občinstvu po razprodaji poštne vrednotnic na poštne uradu Dunaj II/I nerablene in na zahtevo tudi opremljene s pečatom proti napovedanemu znesku.

Znamke do vstetega 1 piatra in 25 cent so glede ribse in opreme slične tozemskim pisemskim znamkam po 5, 10, in 25 vinarjev, znamke višjih zneskov in sicer od 2 piatrov in 50 cent naprej so slične tozemski pisemski znamki po 1 kroni.

Naročila na take vrednotnice se izvršujejo lahko tudi pisemenim potom proti iztočeni prepošiljavi denarnega zneska, ki odgovarja nominalni vrednosti in zneska za frankovanje pošiljave z poštne vrednotnicami (pripročenega pisma, denarnega pisma, zavitka z napovedano vrednostjo).

Če se ni vpsalalo denarnega zneska, ki odgovarja poštne za pošiljatev ali pa, če ne zadostuje znesek za frankovanje se vporabi ali del naročenih vrednotnic za frankiranje pošiljave, ali se pa zmanjša naročilo v toliko, kolikor znaša poština. V lastnem interesu prepošiljatelja je potrebno, da navede natanko in razločno svoj stan, kakor tudi naslov (ulice, hišne številke).

Strokovni list „Promet in gostilna“. Pred nami leži 3. številka ilustrovanega strokovnega mesečnika „Promet in gostilna“, ki ima sledeče vsebine: 1.) Podpirajte nas! Naročajte list „Promet in gostilna“! Uvažujte naš program! 2.) Glavna navodila za poverjenike deželne zveze — za predsednike in tajnike prometnih društev in za take, ki hočejo snovati prometna društva. 3.) Okrožnica našim prometnim društvom, hotelirjem, restavratorem, gostilničarjem in posestnikom letoviških stanovanj. 4.) Otvoritev krajevne železnice Kranj-Tržič. 5.) Zidajte v Kranjskem slogu! 6.) Državne podpore za tujski promet. 7.) Železnica na vrh Triglava. 8.) Pletarska obrt in vrboreja na Kranjskem. 9.) Francoska Nica-kraljica tujskega prometa v Evropi. 10.) Deželna zveza za tujski promet na Goriškem in njeno delovanje. 11.) Druževne vesti, razno, sport, književnost in umetnost. Nekateri teh člankov so jako lepo ilustrovani. Zanimiva so zlasti izvajanja v člankih „Zidajte v Kranjskem slogu“, „Železnica na vrh Triglava“, „Pletarska obrt in vrboreja na Kranjskem“, ter „Francoska Nica-kraljica tujskega prometa v Evropi“. Morda, da o enem ali drugem teh člankov še podrobneje spregovorimo. Iz drugih člankov se pa da po-

sneti, da se list zanima tudi za druge slovenske pokrajine in ne samo za Kranjske in vsled tega ga prizadetim krogom v vseh pokrajinah najtopleje priporočamo, ker moramo Slovenci biti veseli, da se je našel konzorcij požrtvovalnih ljudi, ki je začel izdajati list, o katerem moramo reči, da bi bila velika škoda za nas, ako bi vsled brezbrzičnosti zlasti prizadetih krogov in razumnih moral prenehali, posebno, ker je letna naročnina majhna, namreč 5 K. Naročnino sprejema deželna zveza za tujski promet na Kranjskem v Ljubljani.

Načelnik mestnega stavbenega urada v Monakovem Karl Pevc, rodom Slovenec iz Dolskega pod Ljubljano je umrl v Monakovem koncem prejšnjega meseca.

Za proslavo 100 letnice rojstva J. Godine Vrdeljskega. — Sklicuje se za danes zvečer javna seja v prostorih „Nar. doma“ pri sv. Ivanu. Začetek ob 8. in pol uri zvečer. Gg. iz mesta in okolice dobro došli!

Tržaška mala kronika.

Povodom nedeljskih demonstracij je bilo aretiranih 72 oseb.

Ranitelj Slovenca „Fürsta“, ki je bil predsmočnojem — kakor smo včeraj poročali — v pretepu smrtno ranjen v bodalom, je bil včeraj aretiran od agentov Sticer in Geržel, ki sta šla ponj, ko je bil na delu v ladijedelnici Sv. Marka.

Isti je kovač Fortunat Fattor, star 36 let, iz Červinjana, stanuje v ul. Scuola nuova št. 19. Najprej je tajil ali slednič je na policiji priznal, da je on rasil Fürsta. Rekel je, da se je v soboto zvečer nahajal skupaj z ranjenecem v neki gostilni. Tam sta se sicer nekaj skregala radi neke neskenosti, ali ni bilo nič hudega. V nedeljo mu je v ul. Maddonina nek neznanec prodal bodalo, s katerim je potem ranil Fürsta. Šel je v gostilno, kjer so se prijatelji norčevali iz njega radi prepira prejšnjega dne. On se je razjezil, a dobil je batine, tudi od Fürsta. Zato da je potegnil nož, da bi se branil. Drugo je znano.

Zdi se pa, da ni veliko resnice na tem pripovedovanju.

Smešnica. Pridna dekla. Gospa: Ti hočeš borej res iti Ivanka, in vendar veš, da som jaz skoraj vse delo storila za te! — Dekla: Da, gospa — ali se na mojo zadovoljnost.

Koledar in vreme. Danes Helena carica. Tudi: Ludovik škof. Temperatura včeraj ob 2. ure popoldne + 23° Cel. Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo, s posamičnimi padavinami. Zmerni vetrovi. Temperatura narašča.

Društvene vesti.

„Legionarji“ Ker se predstavi „Rokovnjači“ in „Legionarji“ vsled slabega vremena nista mogli vršiti, naznanja „Citralica“, tem potom, da vprizori v nedeljo 23. t. m. v „Nar. domu“ pri sv. Ivanu. usr. igra s petjem v 4 dejanjih „Legionarji“. Pri predstavi sodeluje iz prijaznosti g. Potrato, član „Trž. slov. gledališča“. Svira društveni orkester. Začetek točno ob 5. uri pop. Po predstavi ples.

Darovi.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti nabrala je naša neutrudljiva nabiralka gospica Zora Laurenčičeva v gostilni „Konsumnega društva“ pri veselici tamošnje narodne Citralice K 11-50. Gosp. Čučić je nabral v isti namen pri plesu K 1. — Srčna hvala darovalcem kakor tudi nabiralcem.

Za isto podružnico nabrali so tržaški Sokoli v veseli družbi pri sv. Ivanu 1 K 50 stot.

Vesti iz Istre.

Petindvajsetletnica dr. a Matka Laginja. V nedeljo je minulo 25 let, kar je dr. Matko Laginja prvikat govoril v istrskem deželnem zboru: malo poprej je bil namreč izvoljen deželni poslanec. Bilo je 16. avgusta leta 1883, ko je dr. Laginja imel v poreškem deželnem zboru govor, ki ga je pričel z besedami: Gospoda Latini! Povodom 25letnice se je v nedeljo predpoludne poklonila dr. Laginji deputacija, na čelug. Nikom Mardešić na čelu, ki ga je pozdravil v imenu Hrvatov, Istrijancev in Dalmatincev v Pali ter mu v spomin izročil zlato uro, ki bije ure in kaže dneve in mesece kakor tudi spremembo lune, zlato verižico s priveso. V imenu „Dalmatinskega skupa“ v Pali je g. Mardešić izročil krasno palico iz črne ebanovine z masivnim srebrnim držalom. Jubilar je bil ginjen za izkazani ljubavi, ter je vsprejel čestitanja na 25letnico, ki se je ni sam spomnil, kakor je to omenil. Bogovi še mnogo let gospoda jubilarja!

Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri sklicuje javni shod v nedeljo 23. t. m. ob 4. uri popoldne v Boljuncu.

Rauchov režim.

Javen ljudski shod v Boljuncu 16. avg. 1908. V nedeljo dne 9. avgusta t. l. oznanil je naš g. kapelan Šonc, da bo dne 16. t. l. zjutraj ob 8. uri slovena peta maša. Ob 10. uri otvoritev ljudske knjižnice, in popoldne ljudski shod, na katerega vabi vse kršćansko misleče ljudi ter da prideta predavati dva gg. iz Ljubljane. Dne 16. pri maši je naznanil: „Po maši ob 10. uri je otvoritev ljudske knjižnice“ „Delavskega izobraževalnega pod-

pornega društva“, popoldne ob 4. uri je javen društveni shod. Kdor hoče na tem shodu govoriti mora se oglašiti pri društvenem predsedstvu, da dobi vabilo. Slično je naznanil tudi v Dolini g. kapelan Vouk.

Z zabavnim vlakom je prišel vsled posebnega vabila tudi g. dr. Josip Mandić iz Trsta. Ker so se ta dan širile govorice, da so „klerikalci“ v zadnjem momentu sklenili, da shod bo društveni in ne javen, sta šla gg. dr. Mandić in župan Pangerc vprašat c. k. orožnike, kak shod bo? Tam sta izvedela, da bo shod najbrž javen. Sklepali se je smelo, da bo shod javen, že iz tega, ker je poleg domačih orožnikov prišlo še 6 zunanjih, katerim je bilo naročeno, da morajo čuvati red shoda. Vsled tega so se podali dr. Mandić, župan Pangerc in nad 100 zborovalcev na zborovališče, katero je bilo polno, a vendar ni nikdo rekel, da ne smemo zraven. Zborovališče je jako najhen in nepremeren prostor, obstoječe in enega 6 m dolgega in 1 in pol širokega hodnika, iz drugega 4 m dolgega in širokega istotako 1 in pol ter ene male sobice, ki je bila zasedena od sv. Ivanske godbe. Ko je bil shod otvorjen, ni bilo še deža, a vkiub temu ni uklitelj obdržaval shoda zunaj, ampak notri v ravno navedenih prostorih.

Da ne bodo čitatelji mislili, da je to edini prostor v Boljuncu sposoben za shod, omenjamo, da je v Boljuncu več prostornih dvoran, razžežnih vrto in dvorišč, a za tako zborovanje ni bilo drugega prostora.

Shodu je predsedoval predsednik „Del. izobraževalnega in podpornega društva“ g. Josip Zobec, kateri je koj ob otvoritvi shoda podšil besedo kapelanu Volku iz Doline.

Volk je govoril v glavnem to: Neka nesreča se nam je pripetila; ona dva gospoda iz Ljubljane nista prišla, najbrž sta zamudila vlak, sicer bi bili dobili „telegram“. Jaz nisem danes pripravljen na govor; govoril bom kar mi šine v glavo. Nadale omenja raznih večih in celo velikih ljudskih knjižnic v velikih mestih; nekatere, ki jih je ravno videl, so velike kakor polovica Lloydove palače v Trstu. So knjižnice ki imajo do 2 in pol ml. zvezkov! V njih je knjig, kakor sena (klici: Več, nego sena). Knjižice so velikega pomena za ljudstvo; so mnogo koristne, včasih pa tudi jako škodljive, ker dobivajo se knjižnice s slabimi in pobušljivimi knjigami. No, kar je uvodoma rekel, bilo je tudi resnično! Otrobe je rezal, ta ves „govor“ ni imel ne repa ne glave.

Dalje je govoril neki drugi gospod. Po njegovem govoru smo sodili, da je bil to neki g. Čučić. Pobijal je „Edinost“, češ, da je himavska, lažljiva itd., ker v eni in isti štr. častita županu N. N., da je avanziral na drugem mestu pa pobija in odvrša ljudstvo od „katoliških“ društev. Priporočal je neki list, ki da je sicer nekoliko drag, priporočal je, naj se združijo po 3-4 osebe in naročajo ta list!

Za tem se je oglasil Zerbo iz Tinjana! Po njegovih neslanostih zdi se, da niso koleseca v redu! Imel je ta človek baje poravnati nek račun pri upravi „Edinost“ in se izrazil kakor da so ga hoteli operariti. (Mož je hotel biti naročnik našega lista, a je ob enem zahteval, da bi priobčevali njegove bedastoče. Da smo se ga odkrižali, ko je prišel v naše uredništvo, vrnil denar. O p. u r e d.)

Govoril je tudi o nekem vremenu tako, da se sploh ni vedelo, kaj hoče. Govoril je kakih 10 minut, končno je zaključil, da so v uredništvu „Edinosti“ razmislili njegovo seme:

Za njim je govoril Mihael Bolčić tajnik „D. p. izb. dr.“ in povedal vse, kar se je naučil na pamet. Jedra njegov govor ni imel. Končal je s pobijanjem nekih namišljenih liberalcev in rekel: „Mi gremo v boj za Kristusa in Boga ter svoj narod“.

Zatem je prošil besedo predsednika g. Zobca dr. Josip Mandić, a kapelan boljunski g. Šonc mu ni hotel dovoliti. Dr. Mandić je seveda protestiral.

Predsednik je takoj na to zaključil shod in g. Šonc je povabil udeležence k koncertu v dvorano g. „Giovanina Kraljiča“.

Potem tako slavno občežavanem shodu zbrali so se in smo se v gostilniških prostorih g. Ivana Kraljiča.

Zdravnik in ranocelnik
Dr. Dinko Tecilazić
specijalist
ZA OTROŠKE BOLEZNI
v ulici Stadion 6. I. a. Telefon 18, IV
(gledal. Fenice)
ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

— STARA MIRODILNICA —
Fed. F. Huber Succ.
TRST, ul. Barriera vecchia št. 26.
BOGATA ZALOGA
barv. povlak, čopičev, pramantj, kemičnih izdelkov, miner. vod, parfimov, zamah, železne žice, elastike za oopijanje, mila in STERILNIH SP.
Zaloga žvepla in modre galice.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva
- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -
Peter Jeraj
TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13
ter vogal ulica sv. Katarina.

A. Millovatz
mehanična delalnica
Trst — ulica del Trionfo 1
izvršuje vsakovrstna
kovaška in mehaniška dela
kakor tudi nikelovanja.

Zavarovaln. goveje življne v Lonjerju
priredi

JAVNO TOMBOLO
dne 23. avgusta 1908
t. j. v prihodnjo nedeljo v prostorih „Konsumnega društva“ ob 4. uri pop.
Na obilno udeležbo uljudno vabi
ODEBOR.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: **Graške Poulards.**
Cene dogovorne. — Postražba na dom.
Ulica Campanile št. 15.

Razglas.
S tem se naznanja, da se bo dne 31. avgusta ob 10. uri zjutraj prodalo po javni dražbi 1 vagon lesa (desk) pri c. kr. državni železnici na lesenem skladišču pod Škednjem. Kupec mora takoj denar v gotovini izplačati.
C. in kr. drž. železnica.

Pohištvo solidno in elegantno
po zmernih cenah
Rafaele Italia
TRST — Via Malignan 7

Irgovina z manufakturnim blagom
ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11
Velika izbira belih in barvanih moških sraje, ovratnikov, zapustnikov, ovratnic. Nov dohod pletenim za poletno sezono.

Prodajo se plodonosna jajca ::
(za podlaganje) velikih kokoši, ukusnega mesa ter dobrih nosilk.
Na razpolago so sledeče pasme:
Plymouth, Roks eueoli, Arpingston Fulvae, lele Wyandottes, jerebičaste, zlatorumene in srebraste.
Naslov .pove „Inseratni oddelek Edinosti“ pod št. 637.

TOVARNA POHIŠTVA
Aleksand. Levi Minzi
Trst — ulica della Zesa št. 46.
Zaloga:
Piazza Rosario št. 1.
Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.
Trajna zaloga pohištva:
ulica della Sanità št. 14.
Pisarna:
ulica Lazzaretto vecchio št. 36.
Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.
Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov
Izdiranje zobov brez
vsake bolečine
v zobozdravniškem kabinetu
Dr. J. Čermák in G. Juscher
TRST
ulica della Caserma št. 13. II. nadst.

Dr. Fran Korsano
specijalist za sifilitične in kožne bolezni
ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ulici San Nicoló št. 9
(nad Jadransko Banko)
Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop

Prodajalnica švicarskih ur
JOSIP OPPENHEIM
urar in izdelovatelj časomerjev.
TRST — CORSO št. 5 — TRST
blizu knjigarne Vram
Bogata izbira zlatih, srebrnih in kovina-
stih ur.
Stenske ure z modernim zvonilom.
Prstani, uhani, verižice i. t. d.
po zmernih cenah.
Popravljanje se izvršuje po dogovornih cenah in z garancijo.

Dve lepi
še precej mladi črni kobili 16 pesti visoki, zelo mirni, vajeni, eno- in dvo-prežno voziti, proda baron DRAGOTIN VRANYCZANY, KARLOVAC (Hrvatsko).

Reservirano so smeli v dvorano I. v in gostilničar ni nikogar hotel postreči dokler niso prišli gg. iz zborovališča. Prišli so z godbo. Takoj se je mnogo naših zamešalo med nje, ker so naši ravno tudi ljudje, enake kože in obrazov.

Ko je prišel g. kapelan Vouk se svojimi ljudmi, je videl, da so prostori zasedeali in je spoznal, da je med tem milim ljudstvom mnogo njemu nemilih obrazov, in izdal je parolo: »Dolinčani, pojdimo drugam, tu ni več prostora in tudi je mnogo nepovabljenih in nam nasprotnih oseb navzočih«. Seveda so se odzvali polnoštevilno njegovemu pozivu in odšli v Dolino.

Ostalo je še precej ljudstva v teh prostorih. Bilo je vse mirno brez najmanj neprijetnosti. Nato sta prišla ponesrečena iz Ljubljane in jo koj odkurila s Soncem nekam proč. Čez nekoliko časa se je povrnil g. Sonc in odvel svoje in sv. Ivanško godbo ven. Ostal je en sam njegovih privržencev.

Na to so obdrževali v prej navedenih prostorih v kapelanišču še en shod, na katerem sta govorila tudi ljubljanska ponesrečena, ki se v naši navzočnosti nista upala niti ust odpreti. Sliši se, da sta imela korajžo obdelevati dr. Mandiča in učitelja. Seveda, to čisto lahko, ker teh dveh gospodov ni bilo zraven, da bi odgovorila. Tudi njih pevci, ki niso znali niti ust odpreti razun »V a i n m a l o r a«, prišli so h korajži in zapeli nekaj pesmi pod vodstvom klanskega obč. tajnika in organista Mirka Šonca.

Mi smo vedeli, da čim se prikažemo k njim, utihnejo in zato smo ostali pri »Giovanninu«. Razvila se je domača zabava in izustilo se je nekoliko govorov, izmed katerih je bil velepomemben govor dr. Mandiča. Ostali smo tam nekoliko časa in se potem mirno razšli. Ko so to izvedeli oni drugi, povrnili so se spet k »Giovanninu« kjer so govorili, peli in kričali do 2. ure popolnoči.

Omenjamo še, da so ves čas vsi orožniki, 9 njih po številu, čuvali z nasajanimi bodali — prav po Ravchovem sistemu — ta nesrečni shod, zabavo in če že hočete še — sv. vero, da je namišljeni liberalci ne odnesejo.

Godba vojne mornarice v Puli dobi v kratkem novo uniformo, ki bo podobna uniformi moštva vojne mornarice.

Tajci v Opatiji. Od 1. septembra 1907 do 11. avgusta 1908 je obiskalo Opatijo — 34.139 tujcev. Od 6. do 11. avgusta 1908 je na novo prispelo 1043 oseb. dne 11. avgusta 1908 je bilo navzočih 3759 oseb.

Nesreča nad nesrečo. Iz Podgrada: Kakor da ni še zadosti uničila našega revnega kmeta letošnja suša — še mu je ostalo nekaj krompirja na njivi in hvala Bogu, — tudi nekaj sadja na drevju, da bi bil za silo preživel sebe in družino, živino itak kmalu proda, ali pa pobije doma — prišla je v sredo opoludne grozovita nevihta s točo, ki je padala nad pol ure, zdrobila vse poljake pridelke, uničila za več let sadno drevje in trto, a voda je odzvela z njiv rodovitno zemljo in jo znosila v kanale — nasula in razkopala ceste — z eno besedo: uničila vasi Prelože, Pregarje, Huje, Gabrk, Zajelsje in Erjavče.

Toča je na mestih ležala 20—30 cm. na debelo — debela je bila kakor kurja jajca — in to mora uničiti vse kamor pade; pobila je tudi dosti šip in opeke na strehah.

Prosimo nujno naše gg. poslance, da poskrbijo za izdatno pomoč in nujni komisijski ogled, ker položaj je v resnici obupen.

Vesti iz Kranjske.

Zveza slovenskega učiteljstva na Avstrijskem je bila ustanovljena v sredo dne 12. t. m. Z vzklikom so bili izvoljeni v odbor: Josip Černý, starosta »Zemskega učiteljskega društva« v Pragi, za predsednika, Matija Hejny, učitelj v Jankovicah na Moravskem, za tajnika, Stanislav Nowak, ljudskošolski učitelj v Krakovu, za I. podpredsednika, Mihajlo Sozanjski, učitelj v Jasenici pri Drobečih, za II. podpredsednika in Adolf Schuster, učitelj v Bojanovi, za blagajnika. Člani odbora so: En gelbert Gangl, deželni poslanec in urednik »Učiteljskega Tovarisa« v Idriji, Dragotin Pribil, okrajni šolski nadzornik na otoku Krku, Vjekoslav Marinković, profesor v Splitu, B. Herasimovič, učitelj iz Bukovine, V. Bieronski, učitelj iz Galicije in M. Gebaurjeva, učiteljica v Kromerizu.

Ludovik Golia. V Novem mestu je umrl v starosti 64 let g. dvorni svetnik Ludovik Golia. Pokojnik je bil veleugleden sodnik, ki je užival splošno zaupanje v vseh krogih prebivalstva. Služboval je večinoma po Dolenjskem, najdlje v Novem mestu.

Povodenj na ljubljanskem Barju. V sled silnega deževja poslednjih dni je ljubljansko Barje popolnoma preplavljeno ter je uničen Barjanom ves pridelek, kolikor ga je poprejšnja suša še pustila.

Kupujte vžigalice sv. Cirila in Metoda.

MALI OGLASI
se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Odda se zračna soba v najem, lep razgled. Greta St. 4. 1216

Vrtnarica ki je izvršila slovensko in nemško šolo v Gorici, išče mesto v tržaški okolici ali v mestu. Sprejme tudi dobro slovensko družino kot odgojitelja otrok. Ponudbe pod »Vrtnarica«, Poste restante, Gorica. 1212

Svoji k svojim! Prevzame se prevažanje pohištva (mobilij) od hiše do hiše po nizki ceni. — Naročbe: Matija Vižentini, ulica Madonnina št. 1. — Tobakarna. 1210

Soba se odda v najem, 12 kron mesečno. Via delle Poste št. 10, III. nad. 1211

Krčma z dekretom je na prodaj pod dobrimi pogoji. Zglasti se je BABINI Caffè Moncenisio. 1203

Vsakovrstne vinske posode se prodajo v ulici Padua 21, Franc Buda u. 1178

Zaloga vina istrskega I. vrste po 26 K hkt od 56 litrov naprej. — Kraški teran po dogovoru. — Jože Čebulec v Sežani. 1038

Prodajo se obleke za moške in dečke. Plačilo na mesečne ali tedenske obroke. Ulica Caserma 12, I. 892

Prodaja se krčma (v okolici) z vrtno, dvoranami, kulinjo, kletjo. Odda se dekret K 6.400. Kavarna »Moncenisio« — Babini. 1190

Kupim zemljišče za zidanje male hiše pri sv. Ivanu. Zglasti se je pri Edinosti. 84

Hišica prazna, 4 prostori z vrtničem, daje se v najem, Barkovlje, Eved 35. 72

Stenic ni več! po uporabi novega izdelka „DESTRUCTOR“
odlikovanega z diplomom velike nagrade na zadnji mednarodni razstavi v Rimu.
„DESTRUCTOR“ deluje takoj. Pokonča jajčka vsake golazni in ne dopusti, da se zopet zakotijo. Očisti glavo vsake nesnage. — „DESTRUCTOR“ je za vsako družino neobhodno potreben. Ne pomaže, ne razjeda, ni strupen, ampak higijeničen. — Na tisoče pisem dokazuje njegovo izbornost. — „DESTRUCTOR“ zalaga
Giuseppe Nuzzi & Co. - Cervignano
Steklenice po K 4.20, 2.30 in 1.50.
Preprodajalcem popust. Na prodaj po vseh mirodilnicah.
Iščejo se povsod zastopniki.

„Alla Città di Trieste“
Trst, ulica Giosué Carducci 40 (prej Torrente).
: Veliki dohodi za nastopajočo sezono. :

Valnene obleke za moške	od gl. 6.— do 28.—
„ „ „ dečke	„ 5.— „ 15.—
„ „ „ otroke	„ 2.80 „ 9.—
Bombaževe „ „ moške	„ 4.— „ 8.—
„ „ „ dečke	„ 3.— „ 6.—
„ „ „ otroke	„ 1.40 „ 4.—

SPECIJALITETE: Obleke črne chamgarn kakor tudi narodno in inozemsko blago.
Izbera vsakovrstnih srajc, hlač, spodnjih hlač in pletenin za delavce.
Naročila za obleke po meri se izvršuje v lastni krojačnici z največjo natančnostjo samo v prodajalnici
ALLA CITTA' DI TRIESTE
Ulica Giosué Carducci št. 40 (ex ulica Torrente)

Kdor trpi na hemeroidah, revmatizmu, protinu, glavobolu in zastarelih tajnih boleznih zamore ozdraviti s pomočjo
Odvarkov (Decotti) Sarsaparilje Prendini kateri čistijo in tanjšajo kri
6 odvarkov za K 1.20 pošlje po poštne povzetju
Odlikovana lekarna Prendini Passo di Piazza št. 2.

Klaja in drobiž treseta (torba)
nadomeščuje slamo za domače živali; ista nediši, je higijenična in izvenredno pivna; napravi suho steljo ter postane izvrsten gnoj. Drobiž treseta za higijenične svrhe je še bolj učinkujoč ter se rabi za disinfeciranje za kirurški potrebe, obveze, ohrano mesa in rib, sadja, jajc in za omote pošt. pošiljatev.
Zaloga v Trstu, ul. delle Poste 14 FRATELLI METELL

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedijsko podjetje
RUDOLF EXNER - TRST
Telefon št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefon št. 7
Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.
Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v saprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.
(Podizanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje iz prevažanje blaga na vse kraje.)
Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.
Edini tržaški savod za „VACUM-CLEANER“.
ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG „VACUM-CLEANER“
Točna postrežba in nizke cene.

Prodaja se hiša z vrtno. V hiši je gostilna in zganjarna, katero se tudi prodaja s patentom vred. Ponudbe na Frau Cebulec, Orlek h. št. 38, pošta Sežana. 1088

Kdor hoče kupiti izvrstno belo in črno vino po zmernih cenah, naj se obrne do gospe Malalan na Opčinah. Vino je pristno domače. 1184

24. avgusta se da v najem lepo zračno stanovanje, obstoječa iz 4 sob, kuhinje in vrta. Via Scoglio Vila Risorta. (117)

Tvrda Ivan Simitz Barriera 32 s jalko v ul. Giosue Carducci 31 prodaja po znanih nizkih cenah obleke in blago za moške obleke povsena nove. Specializata drobnih predmetov za krojače. 1349

Drugi skladiščnik se išče za skladišč o lja; javijo naj se le vojaščne prosti, ki znajo tudi italijanski in nemški pod »Zanesljiv« na upravo »Edinosti«. 1209

Gostilna „Pri lipi“ v Bazovici bde gostilničarja, ali v najem ali pa od litra. Zahteva se znanje slovenskega in italijanskega in po možnosti tudi nemškega jezika. Obrniti se na lastnika. 1209

Prodaja se gostilna s povsem meblirano stanovanjem, blizu morja. Kavarna »Moncenisio« — Babini. 1191

Skladišče pohištva
VITTORIO VOSILLA
preseljeno iz Lipskega trga 7 v ulico Sanità št. 8 vogal ul. Pergarella nasproti kavarne Fedel Triestino
je bogato založeno z novim neprekosljivim solidnim in eleg. pohištvom
CENE ZMERNE.

ZALOGA PIVA
STEINFELD
iz tovarne
Bratov Reininghaus
in iz meščanske tovarne
„Pilsner Urquell“
v Plznu
*** v sodčkih kakor tudi v buteljkah. ***

ZALOGA
Mattonijev Giesshubler
vedno sveže kisle vode pri
ANTONIO DEJAK, junior
TRST, via degli Artisti št. 9 in 10
TELEFON št. 505

Odprlo se je novo veliko skladišče
POHIŠTVA
in tapetarij
PAOLO GASTWIRTH
v ulici Stadion št. 6
z veliko izbero popolnih sob vsakega sloga in moderne risbe ter popolnih oprav za stanovanja. — Zadnje novosti ta stroke.
Zamore si vsakdo oledati, ne da bi bil primoran kupiti.

Hočete se prepričati?
obiščite velika skladišča
Marije vdove Salarini
Ponte della Faura 2 ul. Poste Nuove 8 (vogal Torrente). „Alla Città di Londra“
Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke, tustumi za otroke. Površniki, moške jase, kufci in meniški palatetov. Obleke za dom in deho. Delavske obleke. Tirolski liden. Nepremični plašč (prijeto ogretili). Specializata: blago tu- in inozemskih avtor. Izgotovljajo se obleke po msi pe največjih modi, točno, skhane in elegantne po nizkih cenah.

BOGOMIL PINO
bivši urar v Sežani ima svojo novo prodajalnico ur
v TRSTU
ul. Vincenzo Bellini št. 13
nasproti cerkvi sv. Antona obveza vsakovrstne veriše po pravih tovar. cenah.

Tovarne in delavnice pohištva in stavbenih izdelkov v **SOLKANU** pri Gorici.
Lasten železniški tir: Gorica, drž. koled., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu
Osrednje ravnateljstvo.
ZALOGA: SOLKAN, TRST, via Caserma 4
ZALOGA: REKA, Via Pile 2 SPLIT, na novj obali

Brz.: ZADRUGA - Trst
Telef. št. 1631 interurban
Žage v Soteski (Bohinj)
Letna produkcija
K 1.000.000